

Soạn bài: Luyện tập vận dụng kết hợp các phương thức biểu đạt trong bài văn nghị luận

Hướng dẫn Soạn bài: Luyện tập vận dụng kết hợp các phương thức biểu đạt trong bài văn nghị luận

I. Luyện tập trên lớp

Câu 1:

a. Trong bài văn nghị luận có lúc cần vận dụng kết hợp các phương thức biểu đạt: tự sự, miêu tả và biểu cảm vì:

- Khắc phục hạn chế của bài văn nghị luận là sự khô khan, thiên về lí tính, khiến người đọc khó đọc, khó hiểu.
- Yếu tố tự sự, miêu tả, biểu cảm đem lại sự cụ thể, sinh động cho văn nghị luận.

b. Bài văn phải thuộc một kiểu văn bản chính, ở đây kiểu văn bản chính dứt khoát phải là văn nghị luận.

- Kể, tả, biểu cảm chỉ là những yếu tố kết hợp. Chúng không được làm mất, làm mờ đi đặc trưng nghị luận của bài văn.
- Các yếu tố kể, tả, biểu cảm khi tham gia vào bài văn nghị luận, phải chịu sự chi phối và phải phục vụ quá trình nghị luận.

Câu 2: Vận dụng kết hợp phương thức thuyết minh trong văn nghị luận.

- Thuyết minh là trình bày. Giới thiệu, giải thích nhằm làm rõ những đặc điểm cơ bản, cung cấp tri thức về các sự vật, hiện tượng tự nhiên và xã hội.

- Trong đoạn trích, người viết muốn khẳng định về sự cần thiết của chỉ tiêu GNP (bên cạnh GDP).

Để làm cho bài viết của mình thuyết phục ngoài việc sử dụng các thao tác lập luận, người viết còn vận dụng thao tác thuyết minh: những kiến thức mà tác giả cung cấp cho người đọc về chỉ số GDP

và GNP ở Việt Nam.

- Tác dụng, ý nghĩa của việc sử dụng thao tác thuyết minh:

+ Hỗ trợ đắc lực cho sự bàn luận của tác giả, đem lại những hiểu biết thú vị.

+ Giúp người đọc hình dung vấn đề một cách cụ thể, chính xác và khoa học của vấn đề.

Câu 3: Viết bài văn nghị luận với chủ đề: "*Nhà văn mà tôi hâm mộ*".

Có thể theo dàn ý sau:

- Nhà văn mà anh, chị hâm mộ là ai? Tên, tuổi, quê quán, thời đại, những tác phẩm chính?

- Vì sao anh, chị lại hâm mộ nhà văn này? (Cống hiến lớn hay có phong cách độc đáo như thế nào?).

- Ước muốn, nguyện vọng của anh chị đối với nhà văn mà mình ngưỡng mộ. (HS đọc và tóm tắt những kiến thức chính trong mục Ghi nhớ trong SGK).

Mời bạn nhấp chuột vào phần **Gợi ý làm bài** để tham khảo bài viết minh họa cho đề bài *Nhà văn mà tôi hâm mộ* này:

Gợi ý làm bài: Nhà văn mà tôi hâm mộ

Trong số những nhà văn Việt Nam hiện đại, người để lại trong lòng độc giả cũng như những nhà phê bình văn học sắc sảo niềm tiếc nuối lớn nhất là nhà văn Nam Cao. Chúng ta nhận ra trên trang viết của Nam Cao dấu hiệu của tài năng có một không hai trong nền văn học nước nhà. Nếu bom đạn chiến tranh không cướp đi sinh mạng của ông thì hẳn Nam Cao sẽ amng lại vẻ vang cho cả một dân tộc. Nhưng tôi yêu mến Nam Cao không hoàn toàn bởi những điều chúng ta vẫn tiếc nuối về ông. Tôi hâm mộ nhà văn này bởi quan niệm sống và viết và bởi sự nặng lòng của nhà văn dành cho người nông dân Việt Nam.

Sinh ra ở vùng quê Hà Nam, Nam Cao là một người trí thức chân chính. Những điều kì lạ là trong khi nhiều nhà văn đặt nghệ thuật và sự nghiệp sáng tác của mình lên trên hết thì Nam Cao lại làm khác. Dĩ nhiên đã là nhà văn thì phụng sự nghệ thuật, đam mê sáng tác là lẽ thường tôi không có ý trách. Song chính điều đó càng khiến Nam Cao nổi bật bởi ông đã vượt qua cái lẽ thường ấy của cuộc sống. Không coi sáng tác là nhiệm vụ số một thì nhà văn coi trọng điều gì? Trong những năm tháng chống Pháp gian khổ, Nam Cao gác bút lên đường ra mặt trận, trực tiếp cầm súng chiến đấu. Nhà văn quan niệm "*Sống đã rồi hãy viết*". Đó là một quan niệm sâu sắc. Phải sống đầy đủ với cuộc đời rồi với cuộc đời rồi mới viết. Phải cảm nhận cuộc

sống bằng mọi giác quan, mọi cảm xúc, cảm giác của bản thân rồi mang những cảm nhận máu thịt đó của mình lên trang viết. Khi ấy người nghệ sĩ mới có thể chuyển tải đầy đủ, chân thật bản chất cuộc sống đến với độc giả. Trong lời phát biểu của Nam Cao, ta nhận thấy một nhiệm vụ thiêng liêng của văn học: nhiệm vụ phản ánh cuộc sống. Không phải đến tận những năm sau cách mạng tháng 8 Nam Cao mới có tư tưởng vĩ đại đó.

Trước cách mạng, trong truyện "*Giăng sáng*" ông đã từng viết "*Nghệ thuật có thể chỉ là tiếng đau khổ kia cất lên từ những kiếp lầm than*" vậy là ngay từ sớm Nam Cao đã ý thức được vai trò của người cầm bút là bám sát với đời sống thực tại của nhân dân để phản ánh và đồng cảm với nó.

Xuất phát từ quan niệm ấy, trước cách mạng ngòi bút Nam Cao theo sát đời sống khổ ải, bần cùng của người nông dân đương thời. Đọc văn Nam Cao, người đọc bị ám ảnh nặng nề bởi cái đối quay quắt. Cái đối dường như là căn bệnh di căn lây với tốc độ khủng khiếp trên trang viết của ông. Người đọc sợ hãi khi lật giở những trang truyện ngắn của ông. Sợ hãi bởi phải đối mặt cái khổ đau, những cảnh tượng, những vấn đề nhân bản.

II. Luyện tập ở nhà

Câu 1:

Cả 2 nhận định đều đúng vì:

- Một bài văn nghị luận chỉ hấp dẫn khi sử dụng kết hợp các phương thức biểu đạt nếu không nó rất dễ sa vào trừu tượng, khô khan.
- Tác phẩm nghị luận chỉ vận dụng một phương pháp sẽ rơi vào đơn điệu, nhàm chán, khô cứng.

Câu 2: Viết bài văn nghị luận với các chủ đề SGK Ngữ Văn 12 trang 161.

HS nghiên cứu yêu cầu và gợi ý trong SGK, tự viết bài này ở nhà.